

رد هی لوا ه د ع ا ق ۲.

ز ا م ن ر د ل ل خ

- ه د ع ا ق ف ل ا خ م ؛ « د ا ع ت ا ل » (ف ل ا)
- ه د ع ا ق ق ف ا و م ؛ « د ا ع ت ا ل » (ب)

هَدْعَاق فَلَاحِم؛ «دَاعَت ال» (فَلَا

قَفَاوَم نَّآ رَد «ال» و تَسَا هَدْعَاق فَالَخ [1] «الَصَلَّال دَاعَت ال» هَكَ دَنِيَامَرَفِي مَّأَحِي رَص سَالَك رَد نَّآلَا
[2] تَسَا هَدْعَاق

و تَقُولَا و رُوهُطَلَا ةَسْمَخ نَم الِإ ةَالَصَلَّال دَاعَت ال: لَاق هَنَّا ع رَفْعَج يَبْأ نَع ةَرَارَز نَع هَدَانَسَاب و [1]
(٣٧٢-٣٧١ ص؛ ج١؛ ةَعْيَشَلَّال لَّئِاس و). دُوجَسَلَّال و عَوَكِرَلَّال و ةَلْبَقَلَّال

كَلَّت جَوْرَخ و، ةَالَصَلَّال نَالَطَب ةَدْعَاقَلَّال يَضَتَقَم نَاكَ «دَاعَت ال» ثِيَدَح اَنَل نَكِّي مَل وَل ذَنِّيَنَح و [2]
عَوَقُو و، فَيَلَكَلَّتَال ةَعَس ةَرِيَّاد نَع هَيَف عَزَجَلَّال ةَدْقَافَلَّال ةَالَصَلَّال تَعَقُو يَذَلَّال نَامَزَلَا نَع ةَعَطَقَلَّال
دَعَب دُوجُولَا فَرَص نَم نُّكَمَتَم فَّلَّكَمَلَا و. دُوجُولَا فَرَص بُولَطَمَلَّال نَّال، نَامَزَلَا كَلَّذَا دَعَا مَيَف فَيَلَكَلَّتَال
نَامَزَلَا ةَعَس و رَّكَذَتَلَّال

ةَلْدَا يَلَع هَتَمُوكَح و «دَاعَت ال» ثِيَدَح دُورُو دَعَب نَكَل و، ةَيَلُولَّالَا ةَدْعَاقَلَّال هَيَضَتَقَتَا مَ اَذَه
رِيَغ يَسَنَمَلَا نَاكَ اِذَا، ةَدْعَاقَلَّال بَوُجُو مَدَع و ةَالَصَلَّالَا ةَحَص ةَدْعَاقَلَّال يَضَتَقَم نَوَكِّي، طَيَّارَشَلَّالَا و ءَاِجَالَا
يَفَنَت «دَاعَت ال» و ةَالَصَلَّالَا ةَدْعَاقَلَّال مَكْحَلَّال مَزَلَّتَسَي هَتَيَّيَزَج يَلَع يَسَنَمَلَا عَزَجَلَّالَا ءَاِقَبَّ نَّال نَاكَرَّالَا
يَسَنَمَلَا ةَيَّيَزَج يَفَنَي هَمَزَالَب «دَاعَت ال» ثِيَدَحَف عَزَج هَنُوك نَع عَزَجَلَّالَا كَلَّذَا طُوقَس نَم دَبَّالَف، ةَدْعَاقَلَّالَا
لَا حَب ةَرُوصَقَم اَهَلَّعَجِي و نَايَسَنَلَّالَا لَاح يَف يَّتَح، قَلَّطَم لُوقَب هَتَيَّيَزَج يَلَع لَّدَا مَل اَصَّصَخَم نَوَكِّي و
نَا مُولَعَم و، ةَيَلُولَّالَا ةَلْدَالَا يَلَع «دَاعَت ال» ةَمُوكَح لَجَّالَا كَلَّذَلَّال. لَهَجَلَّالَا نَم هَب قَحَلِّيَا مَ و، دَمَعَلَا
(١٩٥-١٩٤ ص؛ ج٢؛ (يَنِيَّانَلَّال) ةَالَصَلَّالَا بَاتَك). صَيَصَخَتَلَّالَا يَه ةَمُوكَحَلَّالَا ةَجَيَّتَا

نَم زَوَاجَتَلَّالَا دَعَب رَكْذَت و عَوَكِرَلَّالَا دَح يَلَا لُوصُولَا دَعَب نَايَسَنَلَّالَا عَرَطَا اِذَا مَ يَه و ةَثَلَاثَلَّالَا ةَرُوصَلَا مَ ا و
لَحَمَلَّالَا يَف رَكْذَلَا و رَارَقَتَسَالَا يَغَارِي و اَسُوقَتَم عَوَكِرَلَّالَا دَح يَلَا دُوعَلَا هَيَلَع بَجِي لَهَف يَصُقَّالَا دَحَلَا
عَوَكِرَلَّالَا يَفَتَكِّي وَاَعَقُوَا مَب دَادَتَعَالَا مَدَع و بَاِصَتَنَا نَع عَوَكِرَلَّالَا و بَاِصَتَنَالَا هَيَلَع بَجِي وَا رُوكْذَمَلَا
ةَدْعَاقَلَّالَا ب رَفَتَغَمَلَا و هَسَلَّالَا نَم اَمَهَكَرَّت نَال رَكْذَلَا و ةَنِيَّانَمَطَلَا كَرَّت رَفَتَغِي و هَنَم رَدَص يَذَلَا
ص:؛ (يَرِيَّاحَلَّال) ةَالَصَلَّالَا بَاتَك) هُوجُو ةَسْمَخ نَم الَا ةَالَصَلَّالَا دَاعَت ال نَم ةَدَاِفَتَسَمَلَا ةَيُونَاثَلَا
(٢٣٩)

نَالَطَبَلَا نَع ةَفَشَاكَلَّالَا ةَدْعَاقَلَّالَا رَاِصَحَنَاف -دَاعَت ال ةَدْعَاق يَه و- ةَيُونَاثَلَا ةَدْعَاقَلَّالَا يَضَتَقَم مَّأ و
كَلَّت رِيَغ يَف رَاِض رِيَغَا مَدَع وَا اَدُوجُو ةَالَصَلَّالَا ةَحَص يَف رَبَتَعِيَا مَب لَالَتَخَالَاِاف، ةَسْمَخ دَرَاوَم يَف
ةَيُوغَل موزَل نَم: اِقْبَاس هَانَمَدَقَا مَب سَح، طَيَّسَبَلَا لَهَجَلَّالَا نَم و مَلَّعَلَا نَم فَاِصَنَالَا دُرُومَا دَع، دَرَاوَمَلَا
اهَمَاكَحَا مَلَّعِيَا الَا نَم ةَالَصَلَّالَا تَحَص وَل اِذَا، اَهَمَّلَّعَت وَا مَاكَحَالَا مَيَلَّعَتَا يَلَع ثَحَلَا يَف ةَدْرَاوَلَا رَمَاوَالَا
؛ (دَامَادَلَا قَحَلَّال) ةَالَصَلَّالَا بَاتَك) اَوَّغَل اَهَمَّلَّعَتَا بَاِجِيَا نُوك مَزَلَلَا اَهَمَّلَّعَتَلَا نَتَعَم رِيَغَا اَهِيَلَا اِتَفَتَلَمَلَا
(٢٤٦ ص؛ ج٢)

نَم اِلَّإَا ةَالَصَلَّالَا دَاعَت ال: مَالَّسَلَا مَهِيَلَع مَهَلُوق نَم ةَدَاِفَتَسَمَلَا ةَيُونَاثَلَا ةَدْعَاقَلَّالَا مَّأ و
يَف كَرْدَمَلَا هَنُوكَلَّالَا فَيَّرَشَلَّالَا ثِيَدَحَلَا لُولَدَم يَف مَّلَّكَلَّتَلَا يَلَا اِجَاتَحِيَا اَهِيَا مَالَكَلَّالَا لَيَصَفَتَف، ةَسْمَخ
(٤٣٨-٤٣٧ ص؛ ج٢؛ (يَكَارَالَّال) ةَالَصَلَّالَا بَاتَك). اِبَلَاغَا ةَالَصَلَّالَا ثَحَابَم يَف ةَدْعَاقَلَّالَا مَدَعَب مَكْحَلَا

ثحابم زا رثأتُمّ أعون و تسا هقف رخأتُم يا ه دس هب طوبرم همه ،دش لقن الاب رد هك ى تاملك ،باحصا نىمدقتم رد هك تسا ىلاح رد نىا .تسا هتفرگ تروص هلىسم رد هك ىلقع ىلالدتسا ،دنا ه دومن كسمت اعزجالا ىضتقى رمالا هدعاق هب ناوارف و دنناد ىم اعزجا اقافتا ار هىلوا هدعاق :

١. فوخل ا ؤدش هالص:

ىلصف ،ودع هئا نطف اداوس ىأر اذا [.هناظ نالطب ناب مث فوخل ا ؤدش ؤالص ىلص اذا] ٤١٧ ؤلأسم مل ؤرام اموق و ارقب و ا ،الب و ا ،اشحو ناك امنا و اودع نكي مل هئا نيبت مث ،ءامى فوخل ا ؤدش ؤالص هىلع :يناثلا و ،هىلع ؤداعا ال هانلق ام لثم :امهدح :نالوق هىف ىعفاشلل و . ؤداعإل هىلع بجى فئاخ اذه و «انابكُرْ وَاَلْأَجَرْفُ مُتَّفَخٌ نِإْ» ىلعات هلوق :انللد . ؤفىنح وبأ لاق هب و ، ؤداعإل ىف ؤالصلاب رمالاب ؤدراول رابخال مومع اضى و . هب رومأمل لثتما هئا ل ،هتالص زوجت نأ بجىف (646 ص 1 ج ،فالخلا) .لىلد ىلا جاتحى ؤداعإل باجى و ،**اعزجالا ىضتقى رمالا و** ،فوخل ا ؤدش لاح

٢. تساجن هب لهج اب زامن:

ءداعإل ال ؤئا امهه بشأ ،نالوق هىف ؟تقول اءاقب عم دىعى له و ءاضق الف تقول جرخ و ملعى مل ول و (١)

نالوق هىف ؟تقول اءاقب عم دىعى له و ءاضق الف ،تقول جرخ و ملعى مل ول و :«هلظ ماد لاق» بهذمف تقول اءاقب عم آما و ،هركذ امىف فالخا ،تقول جرخ رىدقتب :تلق .ءداعا ال هئا امهه بشأ هىلع و دىعى ال ؤئا ،- ؤياهنلا نم بايثل رىهطت باب ىف - خيشلا و ،دىفملا و ،ىضترملا **ثىح نم** ،هبشأ و رهظأ لؤل و دىعى :- ؤياهنلا باتك نم هاىملا باب ىف - خيشلا لاق و .رخأتُم هئا وبأ هاور ام هىلع لى و .**اعزجالا ىضتقى هلاثتما ،رمالا و اهب ارومأم هتالص ىلص هئا** ىتح مد و ؤبانج هبوث ىف و ىلصى لجر نع هتلاأس :لاق ،مالسلا هىلع ؤلل دبعا ىبا نع رىصب (١١٤ ص ١ ج ،زومرلا فشك) . هىلع ءىشال و هتالص تضم :لاق ؟ملع مث هتالص نم عرف

لىق و ،ابجاو ناك نا ىضقى :لىق ،هكسانم لمكأ ىتح ركذى مل و مارحالا ىسن ول و :ؤلل اهمحر لاق لامعالا» مالسلا هىلع هلوقب الممع سىردا نبا هىلإ بهذ لوالا لوقلا :لوقأ .ىورملا وه و ،هىنچى عوقو ىف طرش «هاون ام هلمع نم ئرما لكلا» مالسلا هىلع هلوق و «يون ام ئرما لكلا و تاينلاب اكسمت ،ؤلل اهمحر خيشلا هىلإ بهذ يناثلا لوقلا و .لمع الف ؤينال ثىح و ،نارتقالا لمعال دارملا نأب فعضى و . «هىلع اوهركتسا ام و ناىسنلا و أطخلا ىتما نع عفر» مالسلا هىلع هلوقب ىقاب عاقىباب ارومأم نوکى ناىسنلا رارمتسا عم هئال و ،هب لوقن نحن و ،فرعلا ؤذخاؤملا ىفن هئا امهىلع امهدحأ نع انباحصأ ضعب نع جارد نب لىمج هاور امل و .**اعزجالا ىضتقى رمالا و** لاعفالا اذا هتىن هىنچى :لاق ،ىعس و فاط و اهلك كسانملا دهش دق و لهج و آمرحى نأ ىسن لجر ىف مالسلا (١٦٨-١٦٧ ص ١ ج ،عئارشلا تاددرت حاضىا) لهى مل نا و هج مت دق و كلذ يون دق ناك

٣. اىراع زامن

واضىأ دىعى ال ؤئا برقألاف بوثل ىف ىلص ول و .ادحاو الوق ؤالصلا دعى مل اىراع ىلص ول :عرف اندنع ىه و ،رأمع ؤىاور ىلع اللوعم بوثل لىسغ نم نكمتلا عم ؤداعإل هىلع بجو دق خيشلا ناك نإ (٣٠٤ ص ٣ ج ،بلطملا ىهتنم) .**اعزجالا ىضتقى رمالا ذى** ،ءالصلا ؤحص لصلال و ،ءفىعض

٤. ارارطضا هلحار رد زامن:

ؤرودنم تناك نإو لابق تسالا لالتخا ؟اعامجإ ؟اراي تخا ؤلحارلا ىلع ؤضىرفلا حصتال :ءثلاثلا نأل ؛ءزانجلا ؤالص اذك و ،بجاولا مكح تىطغأ رذنلاب ؤئال ؛ضرألا ىلع آرق تسم و آابكار اهرذن ءاوس هىلع قداصلال نع نانسناب هللادبع ىور دقو .لابقتسالا اهاطورش ىوقأو ،ماىقلا اهانكارأ رهظأ نب نمحرلا دبعا ىورو . «ال» :لاقف ؟روررض رىغ نم آابكار ضئارفلا نم آئىش لجرلا ىلصىأ :مالسلا

يف ٤ركن «ءيش» و . «ضريرم ال ؤبدالل ىلع ؤضيرف الل ؤلصى ال» :مالسلا هيلع هنع هللادبع يبأ دنع كلذ زواج ىلع نالدي و.معي ف ،دوعم ال ذإ ؛سجلا مال ب ؤلحم «ؤضيرف الل» و ،معي ف ؤي فن قاي س قلطم ىلع هاوحفب ل دي هو ، «انابكرو وأ الل ا ج ر ف م ؤ ف خ ن ف» :ىلا ع ت هلوق ل د هيلعو ،ؤرورضلا اوعنم ؤمعالو . رطملا ي ف ؤلحارلا ىلع هلا و هيلع هلا ىلص ؤب نلا ؤالص رك ذ م دقت دقو ،ؤرورضلا ىلع فاخي وأ ،لوزنلاب ؤقفرلا نع عاطقنال فاخي نألل ،ؤرورضلا دنع ؤلحارلا ىلع ؤضيرف الل نم **يضىتقى لاثم ال** نأ :هلطبؤو .اهنع لزن اذإ دي عي م ث ؤلصى ف ،لوزنلاب هلام وأ هسفن (١٢٤-١٢٥ ص ، ج ٧ ، لوالا دى هشلا ؤعوسوم)**ءانج إ**

دروخ یم مشچ هب فل تخم غورف رد هدعاق نی ا هب اهقف کسمت ،تسا راورخ زا یتشم اهنت دراوم نی ا رد داهتجا یاطخ روهظ ،لامعا نی ا یات مارحا نی ا سن، ممیت اب زامن :زا دنترابع اه نآ زا رگید یخرب هک جورخ ، تیم نداد ممیت زا دعب زامن هداعا ، رفاک تسد هب هدش هداد لسغ تیم ، (داهتجالاب) هلبق رفس رد مزور ، یده ثعب زا دعب رصحم رذع لاوز ، زامن ءانثا رد یبص غولب ، لسغ زا دعب تیم زا تساجن تین زا دعب زامن ندوب ادا نیبت ، زامن صقن دروم رکذت اب طایتحا زامن ، فاطو زا دعب ضیح ، تیصعم لئاح رب حسم ، وارقق مهوت اب ینغ هب هدش هداد تاکز ، زامن زا دعب اماما قسفف هب مومام ملع ، اضق لذب هب نی ا تا زا دعب یده ندرک ادیپ ، زامن رد یبصغ هلیسو نیشاد هارمه ، هقیقتلا واهرورضلل

١٠٤٢. تساهدش شرازگ با حصا نی مدقتم درکی و رازا یرگی دیا ه نومن زین دع ب هقی لعت رد

هدهاق قفاوم؛ «داعتال» (ب)

هدهاق قباطم نآ رد «ال» هک دنیبیمن، دونشب ار «داعتال» عادتبا فاص نهذ اب یسک ره هکنآ لاج و دنراد تیصوصخ هک دنتسه دروم ۵ نی طقف ینعی «ال» داعتال. تسا هدهاق فالخ داعتال و تسا مینزب اناثتسا ار اهنآ میه اوخب «داعتال» اب و دنشاب کرتشم دراوم همه اب دروم ۵ نی هکنیا هن.

فی لکت و عضو نیب کی کفت

زین ار عضو، هدمآ فی لکت وحن هب هک یتاباطخ مامت رب، یهقف تالال دتسا باسح یور نآلا اما، تسا لطاب، ینک کرت ار عزج نآ ادمع امش و دشاب یبوچ و رمایتقو مییوگیم؛ مینکیم عرفتم، تسین روطنی ا شحب تقدد و توبث شح زا.

زا یئزج و تسا هداد ماجنا مارج راک سپ؛ دنکیم کرت، تسا هدرک بجاو عراش هک ار یزیچ ادمع صخش ار تزامن» هکنیا اما، تسا بوچ قحتسم و دروخم بوچ اذل؛ تسا هدروائن هدوب یبوچو هک ار تالاص دیاب ار زامن لک هکنیا هن، دروخم ار شبوچ، تسا مالکلا لوا نی؟ میاهدروآ اچک زا ار «ناوخب هرابود دراد مزاول مه یلیخ. میهدب تبسن یلوم هب میه اوخم اریز، تسا هدئاز هنوئم نی. دن اوخب هرابود عزج یتح ای و دشاب هتشاد تونق لثم یبدن عزج یبوچو رمایتقو نی هک دیاب یرما اچک ره مییوگب هک هک یلاح رد. دوشیم لطاب زامن، ینک کرت ار نآ ادمع رگا هک تسانعم نی هب، دشاب هتشاد یبوچو

[1] میشاب هتشاد یلوم بناج زا هک ده اوخم یاه فاضا هنوئم کی نالطب نی

می کح هللا تیآ مالک

هدرک مه وهس رگا یتح تسا نی تعیبط دنیوگیم، دنسریم «داعتال» هب یتقو کسمتسم رد تابجاو اریز. تسا هدهاق فالخ «سمخ نم الالصال داعتال» اذل. تسا هدماین هب رومام، یشاب دیاب هدماین تعیبط و هب رومام هکنیا اب روطچ دنیوگیم همادا رد. یدادن ماجنا و یدرک وهس ار زامن دراد بتارم تعیبط هک دنوریم نی غارس تسا بللاج یلیخ؟ مینک حیحصت ار «داعتال» اتوبث.

تعیبط بتارم

[2] دنیوگیم ۳۸۵ هحفص، ۷ دلج رد

بوچو لباقی ام یلع هلمح نأ نم: هیلإ عراشإل تفرع دق ام: هیف و یلع امکاح هنوک نع هجرخی ال -قالطإل هیضتقی یذل -اقلطم داعتال ال ارطان هنوک نع هئشان ةموکحل نأل، هیطرشلل و هئزجل ةلدأ داعتال یفن یلع هلمح درجم کلدک هنوک نع جرخي ال و ةلدأل کلت ل.لهال یف.

یه یتلا ةلدأل کلت یلع ةموکحل یلع یوقی ال هنأ: یوعد و ةعوفدم. اهتسنلأ فالخا یلع هیطرشلل و هئزجل یف ةحیرصلک

هسنبسنلاب اهي فني امن ا و ،اقلطم هي طرشل و هيئزجلا ي فني ال وه ذا
و .بولطملا ددعت دراوم رئاس ي ف امك ،ةالصلا بتارم ضعب ىلا
ةالصلا ناب مازتلالا وه -هيئزجلا ةلدا نب و هنيب -عمجلا يضتقم
نوكي و ،نعملا ايشلاب موقت م ةلماك :امه ادح :الثم نيبتبترم تاذ
نعملا ايشلا تاف اذاف ،هب موقت م ريغ ةصقان :يرخا و .اهل اءزج
و ةصقانلا تيقب و ،اضيأ اهتجلمصم ت تاف و ةلماكللا هبترملا ت تاف
[3]كرادتللا نكمي ال وحن ىلع اهتجلمصم تلصم

يم همادا رد .دنكىم تابثا هيئزج هلدا رب ار داعتال تموكح ابىز ىليخ ؛«تفرع ام هي ف و»
هسنبسنلاب اهي فني امن ا و اقلطم هي طرشل و هيئزجلا ي فني ال وه ذا ةعوفدم» :دنىامرف
يشلاب موقت م لماك امه ادح مازتلالا وه عمجلا يضتقم و تالصلا بتارم ضعب ىلا
نعملا ايشلا ت تاف اذاف هب موقت م ريغ و صقان يرخا و اهل ائزج نوكي و نيعملا
تلصم و صقانلا ي ف يقب و اضيا اهتجلمصم ت تاف و هلماكللا هبترملا ت تاف
هصقان تروص هب تىهام ىتقو هك دنرىذپ يم ار نيا ؛«كرادتللا نكمي ال وحن ىلع اهتجلمصم
ياج رد «كرادتللا نكمي ال» دنىامرفي م هكنيا اما .تسه هركيپ ارىز .دىآي م مه تجلمصم ،دياب
«نكمي ال» ميىوگب ميناوتمىن اروف و تسا زاب اضف زونه ارىز دراد ثحب شدوخ

ي ف يسنملا ءزجلا نال» :دنىوگي م هحفص تشپ رد .تسا يايلاع و بوخ ىليخ ثحب لاح يا ىلع
ينعى ؛[4]«هنودب ءزجلا تبت امن ا و ءرورص اتاذ ائزج هنوك نع جرخي مل نايسنلا لاح
تسا يقاب نآ نودب تىهام و ءزجلا

تونق تىئزج

يم ،دندنك در زامن يارب ار تونق تىئزج دنه اوخيم ىتقو ،كسمتسم زا رگيد ياج كي رد اقافتا
يم ماحنا زامن نراقم هك تسا بحتسم ىلمع ،تونق هكلب .تسين زامن ءزج الصا تونق هك دنىوگ
ار فرح نيمه بخ .دشاب زياج نآ كرت ىلو دشاب بجاو يزىچ هك دوشيم روطچ دنىوگي م ارىز .[5]دوش
دىوگب مه تونق رد -تسا يبوخ فرح هك - دىنك حىحصت اتوبث ار «داعتال» دىه اوخيم ىتقو هك
تسا زامن ي بدن ءزج تونق هكلب ؟تسين زامن ءزج نيا هك دىوگي م ديسريم تونق هب ىتقو ارچ
يعضو هن ،زامن ي فىلكت ءزج اما تسا زامن ءزج هك مىشاب هتشاد ميناوتمى م مه يرگيد روما اذل
تسا لوقعم اتوبث نيا .تسين لطاب تزامن اما يروخيم بوچ يرواين ار نآ رگا ينعى

ءزج عاونا

درداد يماسقا و عاونا تسا هعرتخم تىهام كي ءزج يزىچ كي هك نيا و تىئزج هون

ي بدن ءزج ۱.

نيا ءزج دىرواي رگا ىلو دتفا يمن يقافتا ،دىرواين مه ادمع رگا ينعى تسا ءزج هك مىوگي م يهاگ
هك دنىوگي م الثم .دنىوگي م ار اهاذغ زا يضعب .دندنكىم تاللمكم هب ريبعت نآ زا هزورما هك تسا
للمكم يازجا زا و هيسئىر يازجا زا ؟دوشيم لىكشت هچ زا ،اعد اي اود نيا لصا

هتفرن نيب زا تىهام دىنكب كرت ار نآ رگا مه ادمع ينعى .دناميم زامن تونق لثم للمكم يازجا
تىئزج هنوگ هس ام سپ .مىنك راكنا ميناوتمىن ار تىئزج .تسا ءزج اما ،تسا هدروخن همدص و تسا
هك تسا يوحن هب اما تسا ءزج .تسا ي بدن نآ تىئزج هك ينعم نيا هب هن .هى بدن تىئزج .مىراد

د.ت.ف.ا.ی.من ی قافاتا تّیهام یارب دیرواین مه رگا ینعی، بحثسم عّج میوگیم.

۲. یفیلکت یبوجو عّج

یفیلکت یبوجو عّج. یفیلکت بوجو هب اما تسرا یبوجو عّج هک تسرا هنوگنیا مه رگید مسرق کی مه آدمع رگا اما. تسره باقع قاقحتسرا دیرواین ار نآ مه رگا و دیروایب ار عّج نیا دیاب هکنیا ینعی دیاهدرک کرت ار یفیلکت کی امش طقف. تشادن تّیطرش رگید و تسین لطاب امش لمع دیرواین

۳. یغضو یبوجو عّج

هس نیا. دوریم نیب زا مه تّیهامّ الصا دشابن رگا هک یطرش بوجو هب تسرا یبوجو عّج مه یکی هک هچنآ ره رد میراد تّئارب هزاجا، مینکب کش ام هکی دراوم رد الاح. تسرا مهم رایسب مه تّیئزج هون دروایب هدئاز تفلک

اهاج زا یضعب نوچ. تسره املع تاملک رد نآ هک دشاب هتشاد یعاونا دناوتیم شدوخ یطرش بوجو الاح یبوخ تالیصفت اج نآ رد، دناهدرکی مه عّچارم هک ناشدوخ تازاکترا نآ هب املع، هلدا زا تاراهطتسرا رد لباق نیمه دوخ. تسره مه طرش و تسرا عّج مه آبوجو و تسرا عّج. یطرش یبوجو عّجّ الّثم. دناهداد هنوگچ. تسرا لیصفت

۳/۱. یرکّذ یغضو یبوجو عّج

و وهس رگا. تسره مه طرش. تسره مه بجاو و تسرا عّج هک میوگیم. یرکّذ یطرش یبوجو عّج هب اما. هن دیدرک نایسن

یفخم و تسرا هدماین یدراوم رد اهنآ زا یضعب. دراد مه تّیرمالا سفن. تسرا روصتم یتحارهب اهنیا تقد یاهسالک رد ار رما تسرا هدش یفخم هک یثقو. تسرا هدش یفخم رگید ماسقا نیب رد. تسرا هدش یارب و مینکب روصت ار نآ توبث و میهدب لیصفت ار اهنیا رگا. تسرا هدرک لکشیم لمع یاه تّئارب یارب راک و دوشیم تحار راک یدراوم رد و اهاج زا یلیخ رد میروایب هیتابثا هلدا مه نآ تابثا دوشیم رتناسا مه

دحا ءافتناب یفتنی لکلا؛ داعت ال هئازجا

تسیچ «هئازجا دحا ءافتناب یفتنی لکلا» باوج نیاربانب بخ

یفتنی لکلا». دینزب ار اهفرح نیا دیابن دوشن لِح [6] تیهام رد کیکشت ات هک تسرا نیا تسرد دریگب رظن رد ار یثیح کی رگا هک تسرا هیضق کی لیلج رظن هب، «هئازجا دحا ءافتناب، تسین تعیبط یفن یانعم هب اتالصا نیا اما؛ یفتنی شدوخ لکّثیح نآ زا یلک ره ینعی؛ تسرا دحا ءافتناب یفتنی هک تسرا «ععیبطلال و عّقحملایهاملا» یانعم هب لکلا دیوگب هک نیا. تسرا تابث نآ رد کیکشت و دراد ضیرع ضرع، تسرا بتارموز تعیبط نوچ؛ میرادن لوپق ار هئازجا دوجوم یثقو هک نیا اب شئازجا زا یلیخ اما؛ دوریم مه ععیبطلال لصا دورب هک شاهددع بتارم ضعب ععیبطلال لصا دورب یثقو، دراد ضیرع ضرع تعیبط نوچ و دورب دناوتیم، تسرا ععیبطلال عّج تسرا. تسرا لقع هدعاق رد یتاحماسم و تاطلالغم کی اهنیا. دوریم ن

هک دی‌وگب و دی‌درگرب تقوونآ دیدرک لح هک ار نآ. تسا تی‌هام رد کی‌کشت هب موکحم هدعاق نیا اذل «هئانجا دحأ افتناپ یفتنی لکلا».

هیلوا لصا نی‌یعت هرمت

یم ییاج هب یتقو ناسنا ینعی. دراد هریثک دی‌اوف، دش حضاو نی‌نچ‌نی‌ا شحب یتوبث ماقم یتقو اما. دنا ه‌دومرف ار نآ هک هتشان دن بات لال‌دتسا هک دم‌هفیم، دن‌اه‌دومرف یزیچ هچ هک دنی‌بی‌م و دسر ارچ؟! دی‌راذگی‌م رانک ار تی‌اور ارچ، درک ادی‌پ بات لال‌دتسا و دیتفر ولج و دیدرک فاص ار توبث رگا؟! تسا نی‌مه دوصقم هک تسا عمج ناتلد و دنی‌کی‌م انعم یتحار هب

هک نآ ه‌نم ینث‌تسم و دشاب هدعاق قفاوم س‌مخ نم‌ال‌ا داعت ال‌ا‌نث‌تسم هک می‌ورب ولج یک‌بس رگا هک هروس بوج و لثم بات‌کلا حتاف‌ال‌ا‌ه‌الص‌ال‌ا تروص نیا رد، دشاب هدعاق فالخ، دن‌تسه رای‌سب رد هچ- دش مات هراما تسا نیا شی‌اوتف هک یسک یارب یتقو نوچ. دوشیم، تسا فال‌تخا نآ رد ار نآ نوچ. تسا لطاب زامن، دش کرت مه‌اوهس رگا هک دوشیم نیا هدعاق-هروس رد هچ و بات‌کلا حتاف هک می‌یوگی‌م هدعاق فال‌خر ب. می‌وشیم لئاق‌انث‌تسا‌ه‌نی‌ا رد ام دی‌وگی‌م داعت‌ال‌ا‌ا. تسا ه‌دروای‌ن، تسا لاک‌شا‌ال‌ب دوش کرت اوهس هروس هچ حتاف هچ

رگا دی‌وگی‌م هدعاق اریز. تسا ه‌دان‌ما‌ج‌نا‌یراک «بات‌کلا حتاف‌ال‌ا‌ه‌الص‌ال‌ا» ا‌ج‌نی‌ا رد نی‌ارب‌ان‌ب زامن تاب‌ج‌او‌شاه‌مه اریز. ی‌اه‌دان‌ما‌ج‌نا‌ار هب روم‌أم، ی‌دروای‌ن ا‌ج‌ه‌اوهس‌ولو‌ار دهشت یتح‌ای‌حتاف‌ال‌ا‌ه‌الص‌ال‌ا» س‌پ‌تسا‌لطاب، دشاب مه‌ی‌وهس‌ولو‌هدم‌ای‌ن زامن رد هب روم‌أم هک مه‌یتقو و تسا یم‌ار‌یه‌قف‌ریغ‌ی‌بل‌طم می‌یوگب دی‌اب‌نای‌ب‌نیا‌اب؟! دن‌اس‌ریم‌ار‌ی‌زیچ‌هچ «بات‌کلا حتاف‌ال‌ا‌ه‌الص‌ال‌ا» ره‌اظ‌فالخ‌نیا‌بخ. دشاب‌یم... و برق و یونعم یرما نآ زا دارم هک تسا یزیچ کی ینعی، دن‌اس‌ر تسا‌ه‌الص‌ال‌ا.

یعضو یارب دی‌اب ام هک تسا نیا رب لصا ینعی. دوشیم بوخ یلیخ می‌ری‌گب ار ش‌فرط نآ رگا اما اما تسا لصا قفاوم ه‌نم ینث‌تسم. دی‌وگی‌م ار لصا نی‌مه مه «داعت‌ال‌ا» و. می‌ش‌اب هتشان لیل‌د ندوب دی‌وگی‌م و دن‌کی‌م‌اق‌ل‌ا‌د‌ب‌ع هب‌ار‌ی‌فاض‌ا‌هنوئ‌م‌دراد‌ع‌راش‌دوخ‌ینعی. تسا لصا فالخ ینث‌تسم. م‌اه‌داد‌رارق‌مه‌ار‌تی‌عضو، م‌اه‌داد‌رارق‌مه‌ی‌ارب‌هک‌یفی‌ل‌کت‌نآ‌رب‌ه‌وال‌ع‌دروم‌ج‌ن‌پ‌نیا‌ی‌ارب‌نم‌هک‌نای‌ب‌ار‌ع‌ج‌نیا‌تی‌مه‌ا‌ینعی. دن‌کی‌م‌ادی‌پ‌انعم‌مه «بات‌کلا حتاف‌ال‌ا‌ه‌الص‌ال‌ا» نای‌ب‌نیا‌ق‌ب‌ط‌ک‌رت‌مه‌ا‌وهس‌ولو‌دی‌وگی‌م‌داعت‌ال‌ر‌گ‌ید‌تراب‌ع‌ه‌ب. تسا لطاب یدرک کرت مه ادمع رگا هک دن‌کی‌م‌زیچ‌کی‌ینعی. تسا لطاب زامن یدرک کرت مه ادمع رگا دی‌وگی‌م‌ه‌الص‌ال‌ا‌ا. تس‌نی‌لطاب‌زامن‌یدرک‌دروم‌ج‌ن‌پ‌نآ‌رد‌هی‌عضو‌تی‌ئ‌ج‌دی‌وگی‌م‌و‌دن‌کی‌م‌ه‌فاض‌ا‌بات‌کلا‌حتاف‌ی‌ارب‌ار‌فی‌ل‌کت‌زا‌ی‌اه‌فاض‌ا‌اما‌دراد‌هی‌فی‌ل‌کت‌تی‌ئ‌ج‌حتاف‌هک‌دی‌وگی‌م‌ه‌الص‌ال‌ا‌ا. تسا تباث دمع رد هچ و وهس رد هچ اقل‌طم‌دراد‌مه‌ه‌ی‌ر‌ک‌ذ‌هی‌عضو‌تی‌ئ‌ج

«ل‌یل‌د‌ی‌ل‌ا‌ج‌ات‌ح‌ی‌ه‌داعت‌ال‌ا‌ب‌اج‌ی‌ا» دراد ناوارف ه‌ق‌باس‌زین‌اه‌قف‌تام‌ل‌ک‌رد‌لال‌دتسا‌ه‌و‌ح‌ن‌یا [1]

صتخم س‌ابل‌رد‌ینم‌ندی‌د

الف‌هریغ‌و‌وه‌ه‌س‌ب‌ل‌ی‌بو‌ث‌ل‌ا‌ک‌ل‌ذ‌ن‌ا‌ک‌ن‌ا‌ف‌ه‌نم‌ه‌ج‌ورخ‌تقو‌ر‌ک‌ذ‌ی‌م‌ل‌و‌ای‌نم‌ه‌بو‌ث‌ی‌ف‌ل‌ج‌ر‌ل‌ا‌د‌ج‌و‌ا‌ذ‌ا‌ه‌ی‌ل‌ع‌ب‌ج‌و‌هریغ‌ه‌لم‌ع‌ت‌س‌ی‌ال‌ن‌ا‌ک‌ن‌ا‌و‌،‌اط‌ای‌ت‌ح‌ا‌ل‌س‌ت‌غ‌ی‌ن‌ا‌ه‌ل‌ب‌ح‌ت‌س‌ی‌و‌ل‌س‌غ‌ل‌ا‌ه‌ی‌ل‌ع‌ب‌ج‌ی‌ه‌الص‌ل‌ک‌د‌ی‌ع‌ی‌و‌ل‌س‌ت‌غ‌ی‌ن‌ا‌ه‌ل‌ب‌ح‌ت‌س‌ی‌ه‌ن‌ا‌:‌ل‌وق‌ن‌ن‌ا‌ی‌غ‌ب‌ن‌ی‌و‌،‌ه‌نم‌ه‌ج‌ورخ‌ق‌ق‌ح‌ت‌ی‌ه‌ن‌ا‌ل‌ل‌س‌غ‌ل‌ا‌ر‌خ‌ن‌م‌اه‌الص‌ی‌ت‌ل‌ا‌ت‌اول‌ص‌ل‌ا‌د‌ی‌ع‌ی‌و‌ل‌س‌ت‌غ‌ی‌ن‌ا‌ب‌ج‌اول‌ا‌و‌،‌بو‌ث‌ل‌ا‌ک‌ل‌ذ‌ی‌ف‌اه‌مان‌ه‌مون‌لو‌ا‌ن‌م‌اه‌الص‌ه‌ی‌ل‌ع‌ب‌ج‌ی‌ال‌ه‌ن‌ا‌:‌ان‌ل‌ق‌ول‌و‌،‌ره‌اظ‌ه‌بو‌ث‌ن‌ا‌ن‌ظ‌ه‌ب‌ل‌غ‌ع‌م‌ال‌ه‌الص‌ی‌ل‌ا‌م‌وق‌ی‌ال‌ه‌ن‌ا‌ل‌ه‌ی‌ف‌اه‌مان‌ه‌مون

یعرش لیلد ىلا جاتحي ةداعإلا باجي نأل هب لمعأ يذلا وه ،ايوق ناك ةالصلال نم ءيش ةداعإ (٢٨: هحفص ١، دلج ،ةيوضترملا ةبتكم ،نارىا - نارەت ،ةىمامإلا هقف يف طوسبملا)

هري بج رب حسم

،اهباعيتسا همزلي و ،رهط ىلع نوکي نأ بجي ال و ،رئابجلا ىلع حسمي نأ هل زوجي هنأ :هلوقن يذلا و .كلذب ةريثكل تاولصلل ةحابتسا هل زوجي و

ىلا جاتحي ةداعإلا باجي و اهمومع ىلع يه و ،رابخالال و ،اهانمدق يتلا ةيالا :كلذ ىلع :انليلد (١٦٠: هحفص ١، دلج ،فالخال) **ليلد**

ممت و هلحريف ءاملا ىسان

،هب رفظي مل و ،بلط و شتف دق ناك ناف ،هلحريف ءاملا دجو مٲ ،مميٲف هلحريف ءاملا يسن نم بجو ،ركذ مٲ ،مميٲ و طرف ناك نا و ،هتالصل تضم ،ءام هعم سيل هنأ نط وأ ،هناكم هيلع يفخ نأبةالصلل ةداعإ هيلع

ابجاو ناك اذاف بجاو هنا انيب دق و ،بلطلال كرت هنأل :ةداعإلا هتمزل شتفي مل اذإ هنا ىلع :انليلد رمأ ام لعف هنأل ،ةداعإلا هيلع بجي ال انلق امنإف ،بجي مل و بلط اذإ امأ و ،هنود نم مميٲتلا زجي مل **ليلد ىلا جاتحي ةداعإلا بوجو و** ،امهلعف دق و ،ةالصلال و مميٲتلا تقولا اذه يف هضرر ناف ،هب .(١٦٤: هحفص ١، دلج ،فالخال)

رفاك ماما هب ادتقا

ىلع مكحي ال و ،ةداعإلا هيلع بجي ال ،ارفاك ناك هنأ نيبٲ مٲ ،مالسلإلا رهاط ىلع رفاكب مٲئا اذإ عمس اذإ همالسإب مكحي امنا و ،يدارف وأ ةعامج يف ىلصل ناك ءاوس ،ةالصلال درجم مالسلإاب رفاكلالنينتداهشلا هنم

مدقت اميف اضيأ انمدق دق و ريٲكلال باتكلال يف اهانركذ دق كلذب رابخالال و ،ةقرفلال عامجإ :انليلد .اهضعب

.ةمذلا ءارب لصلال و ليلد ىلا جاتحي ةداعإلا بوجو اضيأ و

(.٥٥٠: هحفص ١، دلج ،فالخال ،) .ليلد ىلا جاتحي هنإف همالسإب مكحل امأف

نتفگ ناذا زا دعب دادترا

ىلا جاتحي ةداعإلا باجي نأل ،مقيي و هنادأ ىلع ينبي نأ هريغل زاج دترا مٲ نذا اذإ :- ٢٦ - ةلأسم .هتخصب موكحم املسم ناك نيح هنادأ و ،**ليلد**

:هحفص ١، دلج ، ،فالخال) .هلوأ نم فنأتسي نأ يغبني و كلذب دتعي ال :هباحصأ و يعفاشلال لاق و (٦٤٤)

زجع زا دعب زامن ءانثا رد مايق ناوت

ضيٲرملا لاوحأ ريغتٲ ةالصلال بتارم ريغتت :ثلاثلا

.هتالصل مٲتأ و دق ،دوعقلل ةففخ دجوف اعجطضم ئلصل ولف ،ناصلقلال و ةدايزلا يفرط يف

لإحلال كلت يف لوخدلا نأل، فنأتسي ال و مأتأ و ماق، مايقلل ؤفخ دجوف اسلاج يّ لص ول اذك و **ليلد يلى جاتحي ةداعإلا و ،اعورشم عقو**.

ريغ نم هتالص مأتأ و عجطضا زجعف اسلاج ناك وأ ،اسلاج يّ لص زجعال دّجفت امئاق يّ لص ول اذك و (٤٤١: هـ، ص ٦، دلج ، بهذمل قىقحت يف بلطملا يهت نم). فانئتسا

ددجم مالمسا زا دعب دترم جح هءاعا

[؟رصبئتسا اذإ فلإخمل و بات اذإ دترملا يلع جحلل ةداعإ بحت له] - **ةثلاثلا ةلأسملا**

اذك و . ةداعإلا هيلع بحت مل مالمسا إلا يلى داع مث دترا مث ملسملا جح ول هنا باحصألا ني بروهشملا ةداعإلا هيلع بحت ال رصبئتسا اذإ فلإخمل.

دعب ةداعإلا بوجوب لوقللا خيشلا نع لقنن دترملا يف اما ، نيعضوملا يف انه فالخلل عقو دق و . هج حصي الف امالمسا نكي مل الوأ همالمسا نا يلع لدي هءادترا نا يلى ادنتسم ، ةلأسملا يف ددرتلا

اهداسف انيب دق ةلطاب ةدعاق يلع ءانب (هلللا همحر) هركذا م و :هنع كلذ لقنن دعب ربتعمللا يف لاق . لوصألا يف

. ناميالا دعب رفكلا تبثا ثيح اوْنَمَأْمُثْ اوْرَفَكْمُثْ اوْنَمَأْ نيذّلا نإ (لج و زع) هلوق احي رص هعفدي و

هُلَمَعَطَبَحْ دَقَفْ ناميإلاب رُفَكْيْ نَمَ و يلاعت هلوقب اضيأ ةداعإلا بوجو يلع لدتسا امبر و

نَعْمُكْنَمْ دَدَتَرِيْ نَمَ و (لج و زع) هلوق هيلع لدي امك ، رفكلا يلع ةافاوملاب طورشم طابحلإلا نأب در و °هُلَمَعَطَبَحْ كُئِلْ وُأْفْ رُفَاكَ وَهْ و تَمَيَفْ و نَيْدْ

لوقلا و ،ائزجم نوكي ف هب رومأمللا هجولا يلع جحللاب يتا دق هناف ةلمجللاب و ةرتعللا ماكأ يف ةرضانلا قئادللا). سيلىل سيلى و ، **ليلد يلى جاتحي ةداعإلا و لاطبالاب** (١٥٧: هـ، ص ١٤، دلج ، ةرهاطللا

ةلزنمب مكحللاب لهاللا نأ : باحصألا ني ب فورعمل :تسا نيا كسمتسم رد ناشيا لماك تراع [2] ةماع يلى هتبسن :يكرلكلل ةيفللأل حرش نع لب ،كرت وأ لعف نم تايفانملا عيجم يف دماعلا ،لوألاب اهصاصتخا عانتما :رهتشا لب ،لهاللا و ملاللل ةيئزجال ةلدأ مومع :هيف ةدمعل و . باحصألا نع ام امأ و . دماعلا يف مدقتملا هجولل لالخاللاب نالطبللا وه كلذ يضتقم و - لمأتف - رودلا موزلل :ةمايقلل موي دبعلل لوقي يلاعت هللا نإ» (، ةغلألاب لُجُحْ) :يلاعت هلوق يف - دايز نب ةدعسم لاق . الهاج تنك :لاق نإ و ؟كملمعب تلمع الف أ :هل يلاعت لاق .معن :لاق ناف ؟املاعت تنك أ يدبع باقع نسح يلع لدي امنإف «ةغلألاب ةجحلل كلتف ،همصخي يف ؟لمعت يتحت تملعت الف أ :يلاعت ةتوافتم بتارم تاذة الصلا نوكناكملإ ،صقانلا هلمع نالطبللا يلع لدي ال و ،هرذع عاطقانلا لهاللا وأءزج نوكي ال و ،هتاوفب توفيف اهضعبل اطرش وأءزج عيشلا نوكي يف ،ناصقنلا و لامكلا يف مكحللا :باحصألا يلى بسن اذل و . ئئافلا كرادت نكمي ال وحنب ،هونوب حصيف رخآلا اهضعبل اطرش مزلتسي ال باقعلاف باقعلا قاقحتسا عم ،مامتلا و رصقلا و تافخإلا و هجللاب لهاللا لمع ةحصب .كرادتل بوجو و نالطبللا

مايقي فاني ال ملللاب اهديقت عانتما و ةيئزجال ةلدأ مومع ميلست نأ :رهطي انركذا مم نأ امك ني ب كرتشم لماكلاب فيلكتلل نوكي اذه يلع ذإ ،كرادتل بوجو مدع و صقانلا ةحص يلع ليلدل تابثا - اذإ - ةدمعلاف .لمالكلاب فيلكتللاب لهاللاب اطونم صقانلاب فيلكتللا و ،لهاللا و ملاللا فنصملا و . ةمدقتملا ةدعاقلل نالطبللاب مكحلاف ال و ،ممت نإف ةحصلا يلع لادلل ليلدللا كلذ

نع - بيذهتال و هي قفال ي فيورملا - قرارزحي حص رص قالطي ه نأك و .ليلدلا كلذ ذي مامت يري (هدق) م ث ،دوجسلا و ،عوكرلا و ،ةلبقلا و ،تقولا و ،روهطلا :ةسمخ نم الإ ةالصلا داعت ال: (ع) رف عجبأ لهاجلل لماش هقالطي نإف «ةصيرفلا ةنسلل ضقنت ال و ،ةنس دهشتلا و ةنس ةارقلا :لاق مزجف ،هريغ ي للخلل نيب و - ةصيقن وأ ةدايز - نكرلا ي للخلل نيب لصف هلجأل و .مكحلاب يحيصلال ي ءانثتسالاك - ةحصلال ي هقدق لىل صوصخلاب ليلدلا مايقل ،لوالأ ي فالطبلااب ي ةحصلال يوق و .حيحصلال رص نع ديلا هب عفرتف - هلمح ي فيلإ ريشنس امم هريغك و ،روكذمل هقالطابأ اذخأ ،يناثلا

لىل ةداعإل بوجو ةداهشب اقلطم ةداعإل ي فن نايبلا دورو مدعب :ترات و ،هي ف لكشتسي امبر و .ةيجحل نع هقالطي طقس ي ف ،اعامجإ دماعلا

همهف امك - نايسنلا و وهسلل صوصخ ي ةداعإل ي فن وه و - نقيتملا لىل هي راصتقالا بجي و و هديقت نيب رمألا راد قالطالإ ي هروهظ و نايبلا ماقم ي دورو ملس ول ه نأ عم .باحصألا ي فكي ه نأ عم .ىلوا لوالأ و ،لهجلا و ملعلال لىل لىل لماشلا فيطرشلا و ةيئزجلا ةلدأ قالطي ديقت م.لعلل لهاجلا ةواسم لىل - لقنلاب ضيفتسملا - عامجإل هديقت ي ف

تامومعل رائاسك نايبلا ماقم ي دورو مدعب لىل لىل دماعلا لىل ةداعإل بوجو نأ :هي و لىل ءانبل نأ عم .يقابل ي اهتيج ي لالكشالإ يغبني ال يتلل ةلبلا ةلدألاب ةصصملا دامتعالا - ملس ول - انقيتم هي مكحلل نوك و اقلطم وهسلل ي ف هب كسمتلا نم عنمي كلذ ريغ فيطرشلا و ةيئزجلا ةلدأ قالطي هديقت نم ىلوا هديقت نوك و .هيلل ال نيقيل لىل نوكي زوجي وحنب ماقملا ي ف عامجإلا و .موكحمل لىل مدقم وه و ،اهيل مكاح ه نأ ،ىلوا سكعل لب ،رهاظ مدعب و ،ةيلوالأ دواعقلا ةطحالمدنتسم نوك ىوعد برقل ،رهاظ ريغ ةلدألا رهاظ نع ديلا عفر هب ادبعت نالطبلا لىل عامجإ ه نأ ال نيعمحمل دنع اهنع جورخل بجوي ام توبث

بجي ف ،ةنس ةسمخلل ادعب ام نوك - ةداعإل ي فن ي ف - هجولا نوك يحيصلال لىل رهاظ نأب :ىرخأ و ،ادمعت ةنسلل كرتب ةداعإل بوجو لىل لىل دما هديقت

،ةنس ةارقلا و .دوجسلا و عوكرلا صرف - لج و زع - هلال نإ: (ع) امهدحأ نع ملسم نب دمحم يحيصك قالطي و «هيلل ءيش ال و هتالصل تمت دقف ةارقلا يسن نم وةالصلا داعأ ادمعت ةارقلا كرت نمف لهج نع ناك نإ و عزجل كرت ي ف دماع ه نأ ،لهاجلا لمشي دمعال

- صوصنلا ي ف و فرعلال ي هلامعتسا نم ءئاشلا وه امك - ملعلال ةروص دمعل نم رهاظلا نأ :هي و سيل وه ذإ ،رهاظ ريغ - ةلباقملا ةنيرقب ول و - يسانلا لباق ي ام دارملا نوك و .لهاجلا لمشي الف .فراعتمل ءئاشلا ه نوك ،صوصخلاب هيلل راصتقالا و رذعلال قلطم نايسنلاب داري نأ نم ىلوا ب ةداعإل بوجو همزال نأ عم .سكعلال نم ىلوا قباسلا لباق ي ام لىل قحلالل لمح نأل ،ىلوا ي ناثلا لب مل ه نأ هل نيببتم ه كرتف عزجل لىل ه نأ دقتعا نم ي ف و ،عوضوملا لهاج ي ف و ،مكحلل يسان ي ف ،هب مازتلالا نظي ال و ،ةارقلا لىل نايسنل نكي مل امم رذع و وهس نع للخلل عاونأ نم كلذ ريغ و لىل لباقملا ي فرعلال رذعلال قلطم لىل هلمح و ،نايسنلاب ريبعتلا رهاظ نع ديلا عفر كلذل نيعتي ف و لامجإلل ةبجوملا ،نيلمحلل نيب ةواسملا نم لقأ ال .لهاجلا ىتح هي ف كلذ عيجم لخد ي ف ،دمعلل «..داعت ال:» :ثيدح قالطي لىل عوكرلا

يتالصل ي ف أرقأ نأ تيسنف ةبوتكملا تيلىل ي نإ: (ع) هلال دبعب بال تللق: روصنم قثوم امأ و تنك اذإ كتالصل تمت دقف : (ع) لاق .ىلب :تللق ؟دوجسلا و عوكرلا تمتأ دق سيل أ : (ع) لاق ،اهلك نم هريغ لىل ةداعإل بوجو مدعب ةنيرقب ،دماعلا لباق ي ف هي ف رصحلل نوكي نأ نكمي ف «ايسان للخلل عاق ي في نيروزملا

امكح نوکي: قرات، ةداعإل بوجو نأ مولعمل نم و. اهبوجو لباقى ام هب دارى ةداعإل يفن نأب: ةثلاث و مكح ال هعوقو نيح داعمل لعفل نوکي ثيح كلذ و، اهمدع و ةداعإل قدص فرط يف اثداحاايسيسأت ناف - طرشلأ وأ عزجل نايسن نع ئشانلل للخلأ لىل لمتشمل لعفلأ - ةداعإل يضتقى هل الف، فيلكتل طرش يه يتل هيلع ةردقل عافترا و يسنمل لعف نع زجعلل أشنم نايسنلأ وأ تفتلمل دماعل لىل ةداعإل بوجوك - اديكأت نوکي: ىرخأ و، ةداعإلأ نايسنلأ لاح افلكم نوکي نيح نم ةداعإل بوجول اضتقم ناك هتوبث نم عنام نكي مل امل باطخلأ ناف - رصقممل لهأجلأ - لوقن ذئنيح و. هلبق امل اديكأت ناك ةداعإلأ رملأ درو اذاف، لهأجلأ وأ دماعل نم لعفلأ عوقو اضراعم نوکي نأ همزال و. اقلطم ةداعإلأ بوجو لباقى ام هب دارى نأ امإ - حيحصلأ يف روكذملأ «..داعت و ةيئزجلأ نم ةلدألأ كلت دافم يفن همزال ذإ، هنم ىنثتسملأ يف ةيطرشلأ و ةيئزجلأ ةلدأ عيجملأ، ايسيسأت ةداعإلأ بوجو لباقى ام لىل هلمح مزاللاف، اهتضرعمل حلصى ال هنا ثيح و، ةيطرشلأ، مكحلل يسانلأ ال و لهأجلأ ال و، دماعلأ لمشي الف.

هيضتقى يذلا - اقلطم ةداعإلأ بوجو لباقى ام لىل هلمح نأ نم: هيلأ ةراشلأ تفرع دق ام: هيف و هنوك نع ئشان ةموكلحلأ نأل، ةيطرشلأ و ةيئزجلأ ةلدأ لىل امكأح هنوك نع هجرخي ال - قالطالإ لهأجلأ يف ةداعإلأ يفن لىل هلمح درجمب كلذك هنوك نع جرخي ال و ةلدألأ كلت لىل ارطان.

ةيطرشلأ و ةيئزجلأ يف ةحيصللأك يه يتلأ ةلدألأ كلت لىل ةموكلحلأ لىل ىوقى ال هنا: ىوعد و اهيفنى امنإ و، اقلطم ةيطرشلأ و ةيئزجلأ يفنى ال وه ذإ: ةعوفدم. اهتسنلأ فالئخا لىل وه نيب - عمجلأ يضتقم و. بولطممل ددعت دراوم رئاس يف امك، ةالصلأ بتارم ضعب لىل ةبسنلاب ةيشلاب ةموقت مةلمأ: امهأدجإ: الثم نيبتبترم تاذ ةالصلأ نأب مازتلالأ وه - ةيئزجلأ ةلدأ نيب ةبترممل تئاف نيغممل ةيشللأ تاف اذاف، هب ةموقت مريغ ةصقان: ىرخأ و. اهلاا عزج نوکي و، نيغمملأ كرادتلأ نكمي ال وحن لىل اهتحلصم تلصح و ةصقانللأ تيغب و، اضيأ اهتحلصم تئاف و ةلمأكللأ فرصتلأ بجي ىتح، هابأت امم ةالصلأ بتارم ضعب طأحللأ ةيئزجلأ لىل ةلدألأ كلت لمح سئل و هيف مازتلالأ نيعتي - ثيدحللأ نقيتمملأ دروملأ وه يذلا - يسانلأ و! ال فيك. فيرشلأ ثيدحلأب تبث امنإ و، ةرورض اثاا عزج هنوك نع جرخي مل نايسنلأ لاح يف يسنملأ عزجلأ نأل، اضيأ كلذب نيغتم ثيدحلأ قالطالإ ذخلأا اذاف. روسيملأ ةدعاق دراوم ريطن، هنودب ءازتجالأ.

اذه و، اقلطم اهتيمامت و اقلطم ةالصلأ ةحص لجأل ةداعإلأ يفن نوک حيحصلأ رهاظ: تلق ناف. ايفرع روكذملأ عمجلأ نوکي الف، اهبتارم ضعبب ةالصلأ ةييمامت مدع يفانى.

رهاظ لعل لب، كلذ نم معأ ةداعإلأ موزل مدع نأل، كلذ حيحصلأ نم رهظي ال: تلق

و ءازجلأ نم - ةضيرفللأ نالطب مدع وه «ةضيرفللأ ةنسلأ ضقنت ال و»: - هليذ يف - (ع) هلوق هسفن يف نوکي، ةنسلأ تاوغب الصلأ للخلأ مدع ال، ةنسلأ لبق نم يتالأ للخلأب - طئارشلأ. هنع بآ هنا ال، روكذملأ عمجلأ يف ارهاظ.

دارملأف - روصنم قثوم يف هون و - «هتالصلأ تمت دقف»: مدقتملأ ملسم نبا حيحص يف ام أمأ و تاوغب مكحلأب لهأجلأ ةالصلأ نالطب مدع يفانى ال وه و، اهتحص و اهبتأملأ هتالصلأ ةييمامت هنم مهئانب عم الهج تافخالإ و رهجلأ تاوغب يف دراوالأ - ةرازز حيحص يف درو امك، ةحلصملأ بتارم ضعب عنام الف، كلذل باقعلأ قاقحتسا و اهتحلصم بتارم ضعب تاوغب و، ةلمجلأ يف هتالصلأ صقن لىل دروملأ اذها دراو فيرشلأ ثيدحلأ نوکي نأ نم.

لمشي الف، يمزجلأ لاثتمالأ يعادب داعملأ لعفلأ رودص ةروص لىل هفارصنا ىوعد دعبت ال معن اثداحإل اقوسم هنوك رهاظلأ نأ: هيف هجولأ و. داسفلأ و ةحصلأ يف ددرتملأ ال و، كرتلأ يف دماعلأ (٣٨٧-٣٨١ ص، ٧ ج، ىقثولأ ةورعلأ كسمتسم). ةداعإلأ لىل عاد هل ناك نم لمشي الف، ةداعإلأ لىل يعادلأ

ال و ،دحاو مایق امهف ؤارقلا مایق ب لصتم مایق هنأب :هیف لاکشتسالال یناثلا ققحمال نع [5] هنع بیحأ و آبودنم و آبجأو دحاوال نوکی

عم بجاولاب هلاصتا و ،بدنلا و بجاولا ىلإ ماسقنالا لبقي دتمم هنأب: «كرادملال نع و ضرورلا یف «بوجولا ىلع لدي ال هیف بدنلا صاوخ دوجو

ال هعم تونقلا كرتب تونقلل نراقملال مایقلا كرت زواج نأب :رهوجلال یف هیف لكشتسا و ،درفلا اذه نم رصقأ وه یذلا مایقلا نم رخآلا درفلا وه و لدب ىلإ كرتلا ناك نأ دعب ،بدنلا یضتقی عجرم و ،الصأ ؤالصلا یف بودنم عجال لاقی نأ نكمی لب .ةیریختلا تابجاولا رئاس نأش وه امك اذإ رمألاف ،ةلمجلل ؤاجألا مكح ؤفلأخم زوجت ال هنأل ،یریختلا بجاولا دارفأ لصفأ ىلإ عیجلال .اعطق هئاجأ ىلإ عجال عجال یذ لكب قلعت

ال بوجولا ؤینب ؤبودنملا ؤاجألا نم هوجن و تونقلال نایتاللا موزل ركذ ام مزال نأ :- الوأ - هیف و .ةعرشتمل تازكترمل فلأخم - ارهاط عامجال فالخ هنأ عم - وه و ،بدنلا

لثم باباحتسالال یف رهاط نیب ام یه ذإ ،اهتیعورشم ؤلدأ نم دافتسملا فالخ كلذ نأ :آیناث و اهنم ؤیشب رمألاك هیلع لومحم وه ام نیب ام و امهوجن و اذك لعفت نأ یغبنی و .اذك لعفت نأ بحأ دق یذلا ،هنودب ؤالصلاب رمألا و هعم ؤالصلاب رمألا لثم نیب و .هكرت زواج ىلع لدي امب ضراعملا ؤحلصم دئازلل نوکی نأ یضتقی امهنیب یفرعلا عمجلال نأ حاتتفالال تاریبكت ثحبم یف تفرع نوکی هب رمألاف ،ؤاجألا عومجم اهلصحی یثلا ؤمزلملال ؤالصلا ؤحلصم ىلع ؤدئاز ؤمزلم ریغ ام طحالفا ینمضآیسفن ال و ،ةحلصملا یف هلخد ىلإ یداشرا ال و ،آیریغ ال ،آیبابحتساآیسفن حاتتفالال تاریبكت ثحبم یف قبس

نیب یریختلا بوجولا یف حاتتفالال صوصن روهظ در فیک رهوجلال یف (هر) انخیش نم بجعلال و یف مزتلا كلذ عم و ،هب ذخال ىلع (هر) یسلجملال قفاوی مل و ،عامجالل هتفلأخمب رثكألا و دحاوال تاریبكت و تونقلال نیب قرف ریغ نم یریختلا بوجولاب ؤبجأو ؤبودنملا ؤاجألا نأب ماقملال مكحلال یف لكلا و عجال نیب ؤفلأخملال عانتما نم هركذ ام معن .اهریغ و اهتیعدأ و تسلا حاتتفالال و ،ؤاجأ اهنوك نع دىلا عفر دئنیح نیعتملال نكل ،آرارم هیلإ انرشأ دق و ،هیلع رابغ ال ملمسم لاکشالا تفرع یذلا یریختلا اهبوجوب مازتلالا ال ،لكلا یف ؤبحتسم رومأ اهنأب مازتلالا هیلع

یف بدنلا یضتقی ال هعم تونقلا كرتب تونقلل نراقملال مایقلا كرت زواج نأ نم :هركذ ام معن ناف ،هبدن طرش كرت لایف هكرت زوجی ام ال ،هبدن طرش دوجو عم هكرت زوجی ام بودنملا نأل ،هلحم ؤبودنم یه :لاقی نأ حصی ال و ،اهبوجو طرش كرتب اهكرت زوجی طرشب ؤطورشملا تابجاولا عیجم یضتقی ال تونقلا كرتب هكرت زواجف تونقلا وه تونقلا لای بجاولال مایقلا بوجو طرش ناك اذإف .ةرهاط ؤحامسم تونقلا لایف مایقلا ىلع بودنملا قلاطإف ،هبدن

(۹۵-۹۳ ص ۶، ج ۱، یقثولال ؤورعال کسمتسم)

تایهام رد کیكشت یه رابرد هفسالفا زا یضعب هاگدی لقن هینت [6]

و نوطالفا ناوریپ .تسا لوا ملعم ناوریپ و ؤاشم یهفسالفا روهمج رطن رهوج رد کیكشت مدع رب مات بجوم مدقت ،دنرامشیمل لیصا ار تیهام و ینهد و یرابتعا ار دوجو هك قارشابتكمل نارادفرط مدقم لولعم تیهام رب تلعل تیهام هك دنراد رواب نانچ ،ببس نیذب ؛دننادیم تیهام هب ار شلولعم

تيريهوج رد لولعم رهوج یتح و دوب دهاوخ مدقم شلولعم رب ،دیدرگ عیش تلعل یرهوج تیهام رگا ؛تسا
تسا کیکشت نامه رخأت و مدقت نیا و ؛تسا تلعل رهوج یهياس دننام

ار تيريهوج رد فعض و توق - دننادیم تسرد ار تيريهوج رد رخأت و مدقت هکنانچ - قارش ب تكم ناوريپ
رهوج زا یلقع رهوج هکنانچ ،تسا رتیوق یدام رهوج زا درجم رهوج دندقتعم و دنرامشیم زیاج زین
زین یدام رهوج لثم رهوج کي غاونا رد کیکشت دنیوگی یتح اهنآ .دوشیم هدرمش رتیوق یسفن
هشپ زا زین شتیواوچ ،دراد هشپ زا رتشیب یتیساسح هک ناسنا دننام یناویح عون .تسا زیاج
و دناهدرک زیوجت زین ار ،مکوفیک دننام ،ضارعا یهلوقم رد کیکشت نایقارشا .تسا رتدیدش
کي ؛دراد دوجو توافت «هقلطم تیفیک» یناعم سفن و «هقلطم تیمک» یناعم سفن رد دنیوگی
طخ زا ،نتشاد طخ موهفم ثیح زا ،طخ کي ؛تسا رتدیدش رگید داوس زا ،داوس موهفم ثیح زا ،داوس
اب ،دراوم نیا مامت رد .دراد توافت جنپ ددع اب یددع تیمک ثیح زا هد ددع نینچمه ؛تسا رتلماک رگید
زا یضعب رد مدرم فرع هتبالا .دنراد فعض و تدش اهضرع ،یضراع تافاضا و قحاول یهمه زارطن عطق
و لیصفت تاودا زا مدرم یهدافتسا مدع یلو ؛دنربیم راک هب ار غلابم و لیصفت تاودا دراوم نیا
دریگب هیدان ار اهنآ توافت میکح دوشیم ببس غلابم

رد کیکشت رتمامت هچره یغلابم و تدش اب هک ناگربز زا یضعب و دیرجت یشحم داقثعا زا ناسنا
یتفگش رد ،دنریذپیم ار دوجو تیرابثعا و تیهام تللصا لاجنیعرد و دننکیم یفن ار رهوج
دندقتعم یفرط زا اما ؛درادن دوجو توافت و کیکشت هنوگچیه تیهام رد دنیوگی اهنآ .دوریمورف
رهوج دیاب ریزگان ،دشاب رهوج ودره لولعم و تلعل هکنانچ و تسا مدقم لولعم تیهام رب تلعل تیهام
کیکشت شریذپ یناعم هب بلطم نیا شریذپ .تسناد مدقم لولعم رهوج رب تیريهوج ثیح زا ار تلعل
؛دناختی رگ نآ زا هک دننکیم ریگرد یزیچ اب ار دوخ نانی تقیقح رد .تسا تیهام رد

یفن ار تیهام کیکشت ییوس زا .دوشیم هدهاشم نانی مالک رد یراگزاسان یعون ،رگید نایب هب
بلطم نیا رتشیب حیضوت و قیقحت .دننادیم مدقم لولعم رب ار تلعل تیهام یفرط زا و دننکیم
(۹۹-۱۰۰ ص ،(اردصالم)داعم و أدبم همجرت).دمآ دهاوخ هدنآ رد

هلهئسم رد یرهطم دیهش مالک

سناج رد ینعی ،تساهیاتا ذریغ رد هشیمه ککشم روما هک تسا نیا دراد اجنیا رد یلعل وب هک یاهیرطن
و تسا لصف قطان ،تسا سناج ناویح آلثم .تسا یضرع یاهیلک رد هکلب ،تسین لصف و عون و
و تاذ یاپ هک اج ره .دننکیم ار عیش کي تیعون نایب هک تسا یتیهام کي بآ ای ؛تسا عون ناسنا
رب تیهام و تاذ نآ قدص (تیهام :میوگی ام ار عون و لصف و سناج) دشاب راک رد یتیهام
روطه ب ناشدوخ یاهقاصم رب اهیتاذ و اهتاذ .ککشم وحن هب هن و تسا یطاوتم وحن هب شیاهقاصم
رب اهیضرع یلو ،تسین رخأت و مدقت اهیتاذ و اهتاذ یاهقاصم نیب ینعی ؛دننکیم قدص یطاوتم
ره .تسین یعقاو قاصم عقاو رد یضرع قاصم اریز ،دننکیم قدص ککشم روطه ب ناشدوخ یاهقاصم
....تسا یلک نآ و قاصم نایم تبسن کي رگتیاکح تسا یضرع یلک کي قاصم هک یزیچ

و «تاذ» عون زا یلک هک اج ره دنیوگی یو لاثما و یلعل وب میوگی دش مولعم بلطم نیا هک نونکا
ای یعون تیهام چیه .دشاب ککشم یلک دناوتیم و دوب دهاوخ یطاوتم آم تح یلک نآ دشاب «یتاذ»
و مدقت شدارفایم دناوتیم نآ رهق و دشاب ککشم یلک دناوتیم یلصف تیهام ای سناج تیهام
؛تسا لاجم «یتاذ» رد کیکشت :دنیوگی هک تسا تهجنیازا .درادن ناکما یزیچ نینچ ؛دشاب رخأت
تسا لاجم تیهام رد کیکشت

یضرع یلک رد ینعی مود عون نآ رد کیکشت دنیوگی ؟تساجک رد کیکشت سرپ :میوگی دعب
کي ،تبسن .دوشیم ادیپ فعض و تدش تبسن رد و تسا رارقرب رما و دنایم یتبسن هک تسا
هب طوبرم ،اهفعض و تدش .درادن یتیهام کي و یتینعی کي شدوخ رگید و تسا یغازتنا موهفم
ود ره شدوخ تاذ رد نآ و شدوخ تاذ رد نیا هکنیا هن تسا عیش و دنایم تبسن رد اهتوافت و اهفالتخا

رطن زا هك تسا یرما ود دروم رد كيكشت ،هن ؛دشاب توافت اهنآ نيې كلذغم و دنشاب تاذ كي قادصم موس ءيش كي اب تبسن رد ىلو تسين ناشنيې ىتوافت چيه دنتسه تاذ كي قادصم هكنيا فعض و تدش ىنعى ،تسا رادرب كيكشت هك تسا یرما كي ،تبسن .دراد دوجو توافت اهنآ نيې رادرب تيولوا و تيولوا ،تسا رادرب تيركا و تيلقا ،تسا رادرب تيفعضا و تيدشا ،تسا رادرب ...تسا

نآ هب - دشاب زايتمالاهبام نيى كارتشالاهبام هكنيا ىانعم هب ار كيكشت ىلع وب لاثما سپ هچره ارشمسلا لاج ،دناهدرك لوبق ار رادقم نيا ات ؛دناهدركن لوبق - درك ميهاوخ ضرع دعب هك ىيانعم .ديراذگب ديهاوخم

ىضرع و تاذ تاي لك رد كيكشت ندوب ىراج دروم رد قارشاخيش ىرطن

ياهي لك رد كيكشت هك هنوگ نامه ،هن هك تسا هتفگ و هدرک در ار فرح نيا هدمآ قارشاخيش دعب ىكي و ميشاب هتشاد بآ ود ام هك تسا نكممآ لثم .تسا زياج مه ىتاذ ياهي لك رد تسا زياج ىضرع و ،دشاب هتشاد فالخا رگيدكي اب تساهنآ كارتشالاهبام نامه هك ندوب بآ رد ىنعى دشاب رتبآ هتشاد فالخا رگيدكي اب - ندوب ناسنا تيهام نامه - ندوب ناسنا رد ناسنا ود تسا نكمم اي .دشاب

ىضرع تبسن شدوخ دارفا اب ككشم ىلك نآ ميراد ىككشم ىلك ام هك اچره هك درادن ىترورض لاج نيىرد و دشاب شدوخ دارفا ىتاذ «ىلك» هك تسا نكمم هكلب ؛ىتاذ تبسن هن دشاب هتشاد .دشاب هتشاد دوجو نآ رد مه كيكشت

:هك ميدناوخ هموطنم حرش باتك نيىمه ليوا رد هك تسا ىبلطم نامه نيا

تَامَضُنْمَب اَجْ وَا اَوْضُعْبْ وَا تَاذَلَامَام-تَيِب اِمَامْ زَي-مَلَا

ءَي قَارْشَا لَانْعُ زَوْجَيَّ اَصْيَا ءَي هَمَّ لَامْ اَفَلَامْ كَلَّ وَا صُقْنَلَاب

.ميتفگ اچنيا رد هك تسا ىبلطم نيىمه ىرابرد مود تيې هك

نيىهلأتملا ردص ىرطن

.درک در ار ىلع وب رطن هك نانچمه درک در ار قارشاخيش رطن و دمآ نيىهلأتملا ردص

رما كي شدوخ ندوب تيهام رد دناوتب تيهامآ اعقاو هك دركن لوبقآ لصا هك ار قارشاخيش فرح دوب نيا نآ و دشىم هجيتن دوجو تلصا زا زاب هك درك نايې ىرگيد بلطم كي ىلو ،دشاب ىككشم اچنآ ؛تسا دوجو لام ىقيقح كيكشت ؛درادن تايهام ملع هب ىطبر ىقيقح كيكشتآ لصا تفگ هك .ددرگىمرب دوجو تقىقح هب هيضق دوشىم زايتمالاهبام نيىعآعقاو كارتشالاهبام هك

ك ،تسا ىراج ىرابتعا روم رد هك تسا ىياهكيكشت اي ددرگىمرب دوجو هب رخآ رد اي اهكيكشت ىمه ك اچ ره .تسا جراخ ىفسلف ثحب ىرياد زا و تسين ىقياقح عزج دشاب ىرابتعا روم رد ىتقو هتبللا هك ىزيچ نآ و تسا زايتمالاهبام نيىى كارتشالاهبام اچنآ رد دشاب ىقيقح كيكشت كي و ىناعم بابآ لصا .تسا دوجو تقىقح دوشىم ىكي نآ رد و ره زايتمالاهبام و كارتشالاهبام (اىآ عومجم) طوسبم هموطنم حرش .دنتسه نوريې كيكشت ىرياد زا ىگمه تاي لك باب و ميهافم (۴۹۰-۴۸۷: هفص ۱۰ ، دلج ،) ىرهطم دىهش داتسا

ىم ار تيهام رد كيكشت دوخ بىتك زا ىراىسب رد ،ناشيا .تسين ناسكى ،هراپ نيا رد دنوخآ تارابع درىذپ:

قارشإلإ ةفسالاف هيلإ بهذ عبار مسقب كانه تنطفت نمم كدجأ ال و «رافسا رد هنومن ناو نع هب ةدئاز قحاولب ال و اهنم ضعبب ال و ةيهاملا مامتب نوكي ال امبر قارتفالا نأ وه و رصحلا هب حدقني ةفلتخم ةيهاملا سفن نوكي نأب اهيف صقن و يه يه امب ةيهاملا سفن يف لامكب لب اهيف لسايقلاب ضرعل نم اهل ام ءارو اهسفن بتارم يلإ سايقلاب ضرع اهل و صقنل و لامكلاب بتارملا قحاوللا و لوصفلا نم اهريغل و اهل ةنمضتملا اءافرا يلإ

لمكألا نأب هنالطب يلع ةيئاشملا عابتأ تحتحاف نيقيرفلا نيب فالخال اهيف عقو امم اذه و اذك ءيش يلع لمتشا نإ و -امهنيب قارتفا الف صقنأل يف سيل ءيش يلع المتشم نكي مل نإ اموقم الصف ال نوكي الف اهيف دئاز ام و امهنيب كارتشا الف ةعيبطلل خنس يف ربتعم ام و وه ادئاز ايضرع وأ

ذإ لوألابلولطملا يلع ةرداصم وه لب ادج يدر ضراعلاب مضاقنتا نع رطنلل عطق عم حاجتجالا اذه و .(هيفل ديزي امب ال نيئيشلل نيب قفاوتل اهيف عقو ام سفنن نوكي دق قرافتلا نأ يف مالكل (٢٢٧ص ؛ ١ج ؛ ةعبرأل ةيلقعل رافسأل يف ةيلاعتملا ةمكحل

و ةيبجاولا ةدرجملا راوناأل تاوذن جراخ ريغ يتاذ رمأ هنأ عم «رونلا» و «نآرق ريسفت رد اى هقالطإ و فعضل و ةدشل يف جردتم صقنل و لامكل يف توافتم هنأ ال ، ةيسفنل و ةيلقعل يلع الوقم يتاذل نوكة لاحتسا يلع ناهرب مقى مل ذإ ، كيكتشتل لبس يلع ةيرونل تاوذن يلع و لامكل و ، فعضل و ةوقل يف توافتم بتارم اهل رونل ةقيقح اذكه و ، كيكتشتلاب هءافرا ةيلقعل ال ةمسقنملا ةيلعلا راوناأل م ث - ينعلا رونل وه و - يهلإل رونل هلامك ةياغ و ، صقنل و (نآرق ريسفت) «ةيرصنعلا و ةيبكوكلل راوناأل ال ةمسقنملا ةلفاسلا راوناأل م ث ، ةيسفنل و ةيلقعل رافسأل يف ةيلاعتملا ةمكحل رد دروم و د نيارب هوالع و (٣٥٢ : هحفص ٤ ، دلج ، ميركل هئاده حرش روطنم وه و ٦٣-٦٢ : هحفص ٢ ، دلج و ١٠-٩ : هحفص ٢ ، دلج و ٣٠٦-٣٠٥ : هحفص ١ ، دلج ، ةعبرأل : هحفص ١ ، دلج ، (اردصالم) افش تايهلا رب نيهلالم رص هقيلعت و حرش و ١٧٨-١٧٤ ص ٢ ج هيرىثا ٥٨٥

ءاحنا رد كيكتشت هب تساءجار ، تايهام رد كيكتشت هك ديامرفىم هيبوبرلا دهوشلا رد نكل :تادوج:

و كيكتشتل عوقوب لوقل قارشإل ةمكح بحاص مهنع لقنف سرفل ءامكح و نييقاورلا عابتأ ام و كذلك و رادقملا و ةراحلا و رونل ةيهامك ءيشألل تايئاذل و عاونأل ضعب يف ةيدشأللاب توافتل هنالطب رم دق و تايهاملا بسحب ةيمدقأللاب توافتل ال اوبهذ مهنأ امك رهوجل يف

كانه انحجر ورافسأل يف هاندروأ دقف يصقتسم كيكتشتل ثحابم ليصفت ام و توافتللك توافتل اذه لوقن انهاه و ينعملا و ةيهاملا بسحب ةيدشأللاب لوقل بناج يناعملا و هسفن يف ةفلتخم راوطأ دوجللف تادوجولا ءاحنا يلإ عجري ةيمدقأللاب (١٣٤ : هحفص ، ةيكولسلل جهانملا يف ةيبوبرلا دهوشلا)هراوطأل

رد كيكتشت آلقتسم اى و رافسا رد دنوخآ هاگدىد هب دانتسا اب اى زين ، رصاعم ءامكح زا يخرب :دنا هتفرىذپ ار تايهام

:يلمآ هءاز نسح داتسا موحرم

ةلحرملا نم سماخلل لصفلا يف ليصفتل يلع نهرب دق و ، ةيهاملا يف كيكتشتل راوج قحلل هتلاصأ يلع ايقاب دوجلولا ناك اهيف كيكتشتل عم و (١٠٦-١١١ ص - ١ ط - ١ ج) رافسأل نم ةثلاثل (١٢٧ ص - ١ ج) يرارذل رثن يف ةيهاملا يف كيكتشتل مدع نم ملقلل نم ىرج ام و . ربتد فاضيا (٦٩ : هحفص ٢ ، دلج ، (هءاز نسح تاقيلعت) ةموظنملا حرش) . ءاشملا يشمم يلع وه امناف

دورو و ،ماقملا ي ف نويقاورلا هيللا بهذا م قحلا نكل و ؛ءاشملا يشمم ىلع باتكلا ي ف ام نايب وه اذه نم ىلېصفتلا هېبنتلاب كېلغف باتكلا قىلغت بولسا ن ع جورخلا و باهسال بچوي ثحبللا .
(٤٨:٣٤٤:٢٠ :دلج ،)هداز نسح تاقىلغت) ةموطنملا حرش

تسا تىهام رد كىكشت در ماقم رد يهاگ هك ناشىا تاملك رىاس هجو ،ناىب نىا اب دسر ىم رطن هب .
دوش ىم نشور زىن

هر ردص اضردىس موحرم

ىءارتى ام لّوؤي ي ك هتلاحتسا ىللا اندشري ام دوجو مدعل ؛**اهي ف كىكشتلا عوقو زاج قحلا و**
دارفأ عون لكّل نأب نادجولا ةدهاشملا و ،دوجولا ي ف كىكشتلا ىللا ةيهاملا ي ف كىكشتلا هى ف
فئاحص .)هعوقو ءيشلا ناكملا ىلع لىلدلا لّوؤ و رخالا مدارفأ اهدقفت تىتلا هتالامكل ةدجاو ةزاتمم
(٣٤٤:٣٤٤:٢٠ :دلج ،)يراوزبسلا ةموطنملا حرش ىلع قىلغت) ةفسلفلا نم

دنا هدرک حرطم تايهام رد ار ىعبت كىكشت ىرهطم دىهش دننام زىن ىخرىب

نودىو مېنك رطن دىدجت «تىهام رد كىكشت» لّئسم رد ام هك تسا نىا فرح نىا مزال مېتفگ
رد مېوش لئاق «تىهام ىعبت كىكشت» هب مېشاب هدرک ىفن ار روهشم ىرطن هكنىا
موحرم و تسىن زىاج دىوگىم خېش تسىن زىاج اى تسا زىاج تىهام رد كىكشت اىآ هكنىا دروم
دوجو تالاصا لىلدلا زىا ىكى ار نىا و تسىن زىاج دىوگىم همم ؛تسىن زىاج دىوگىم مه دنوخ
دوجو تسا لاحم هك وحن نىا هب ىلو تسىن زىاج تىهام رد كىكشت مېوگىم مه ام .دناهتسناد
رد كىكشت رگىد عون كى اما .دزىخرىب شدوخ تاذ زىا مه كىكشت و دشاب لىصا تىهام و دشابن لىصا
تسا دوجو عبت هب ىعبت كىكشت نأ و درادن تافانم مه ناىاقآ فرح اب هك تشاد ناوتىم تىهام
ىاهسرد .)تسه كىكشت لباق دوجو عبت هب ىلو تسىن كىكشت لباق شدوخ تاذ رد تىهام
(٤٧٤:٣٤٤:٢٠ :دلج ،)ىرهطم دىهش داتسا راثآ هعومجم) تكرح ثحىم :رافسا

دند عاجرا دوجو هب ار نأ ىناىتشآ لالچ دىس موحرم دننام اى

كىكشتلا عجرى ،اهنالطب انملس نا و اهنالطب مّلسنالا و ةيهاملا ي ف كىكشتلا ققحت همزال و ،
(٣٣١:٣٤٤:٣٠ :دلج ،)نارىا هلا ىامكح راثآ زىا تىابختنم .)اهتّىرابتعا و هتالاصالا دوجولا ي ف

ماقا كىكشت ىفن ىارب زىا وا عابتا و خېش هك ىنىهارب و تىهام رد كىكشت ىانعم لّصالخ دوب نىا
ىبوخ هب هلاسرنىا رد هروكذم تاملك ىواطم زىا .دشابىمن ىلاخ هطلاغم و هرداصم زىا دناه دومرف
لضافت و زىامت ىاحنا و كىكشت ماسقا عىمج زىا ىلاخ تايهام تاذ سفن هك دش حضاو و راكشآ
دىاب ،دوش فصتم دهاوخب فعض و تدش و رخأت و مدقت ىاحنا زىا ىوحن ره هب تىهام رگا ،دشابىم
،نافرع و هفسلف رطن زىا ىتسه ،نىدلا لالچ دشاب دوخ تقيقح و تاذ زىا ريغ ىتهج و ىرما لّطساو هب
(١٣٩:٣٤٤:٢٠ :دلج ،)

رد ار كىكشت و تسا ةىعون و ةىسنج تايهام نىب لىصفت هب لئاق ىضاىف داتسا ،ناىم نىا رد
دندامى عونمم ىرگىد رد و زاجم ىلوا

للاوقا ةثالث ةيهاملا ي ف كىكشتلا ي ف نا تفرع دق و

اعبت اعون ما اسنج ةيهاملا تناك ءاوس اقلطم هتلاحتسا نم دهاوشلا ي ف دنوخآلا هىلا بهذا م.
نىئاشملا

ههجارم «مراجه لصف ،ههقدص هههش» هلاقم هه هرابنیا رد داتسا تاملک یلیصفت یسررب یارب دییمرف.